

JavaScript

prorowadzenie
do języka

Środowisko programistyczne

IDE (ang. Integrated Development Environment) to zintegrowane środowisko programistyczne. IDE jest to program/zbiór programów niezbędnych do tworzenia, rozwoju, modyfikacji i testowania oprogramowania. Ułatwia on pracę programistyczną oferując szybki dostęp do ważnych i często używanych funkcji oraz automatyzując często wykonywane zadania. Zintegrowane środowisko programistyczne zawiera w zależności od zakresu użycia kilka komponentów, takich jak na przykład edytor tekstowy, kompilator, debugger (narzędzie do testowania), tłumacz oraz inne.

Visual
Studio

Visual Studio Code

Pojęcie skryptu

Skrypt to zbiór instrukcji lub poleceń, które wykonuje komputer. Skrypty są często używane w programowaniu i służą do automatyzacji powtarzalnych zadań lub do wykonywania złożonych operacji. Używa się ich do tworzenia dynamicznych stron internetowych, gdzie są one wykonywane wewnątrz aplikacji.

Skrypty mogą być również używane w celu zmiany zachowania programów lub systemów operacyjnych.

Do tworzenia skryptów używa się skryptowych języków programowania. Interpreter języka JS wbudowany jest w przeglądarki

Pytanie 1 Co to jest skrypt?

Pytanie 2 Podaj przykładowe zastosowania skryptów.

JavaScript

Skryptowy język programowania, którego typowe zastosowania w aplikacjach internetowych to:

- Służy do tworzenia interaktywnych stron
- Zapewnia obsługę zdarzeń
- Sprawdza poprawność wypełnienia formularzy po stronie klienta
- Obsługuje proste okna dialogowe
- Daje dostęp do DOM (ang. Document Object Model) zgodnie ze standardami W3C

Pytanie: Podaj zastosowania JS w aplikacjach internetowych

Dołączanie skryptu JS do aplikacji

- I. Umieszczanie skryptu wewnątrz znacznika `<script>` i `</script>` zarówno w sekcji `<head>` jak i `<body>`. Znacznika tego można używać wielokrotnie, byle nie zagnieżdżać.
- II. W części `<head>` do znacznika `<script>` można dodać atrybut `src`, który definiuje względną ścieżkę dostępu do pliku z zawartością skryptu o rozszerzeniu `js`. Wygląda to wtedy następująco: `<script src = „skrypty/skrypt1.js” >`
`</script>`. Tutaj również można go użyć wielokrotnie aby dodać wiele plików ze skryptami.

Pytanie 1: Podaj sposoby dołączenia skryptów js do strony

Pytanie 2: Ile skryptów JS można dołączyć do strony

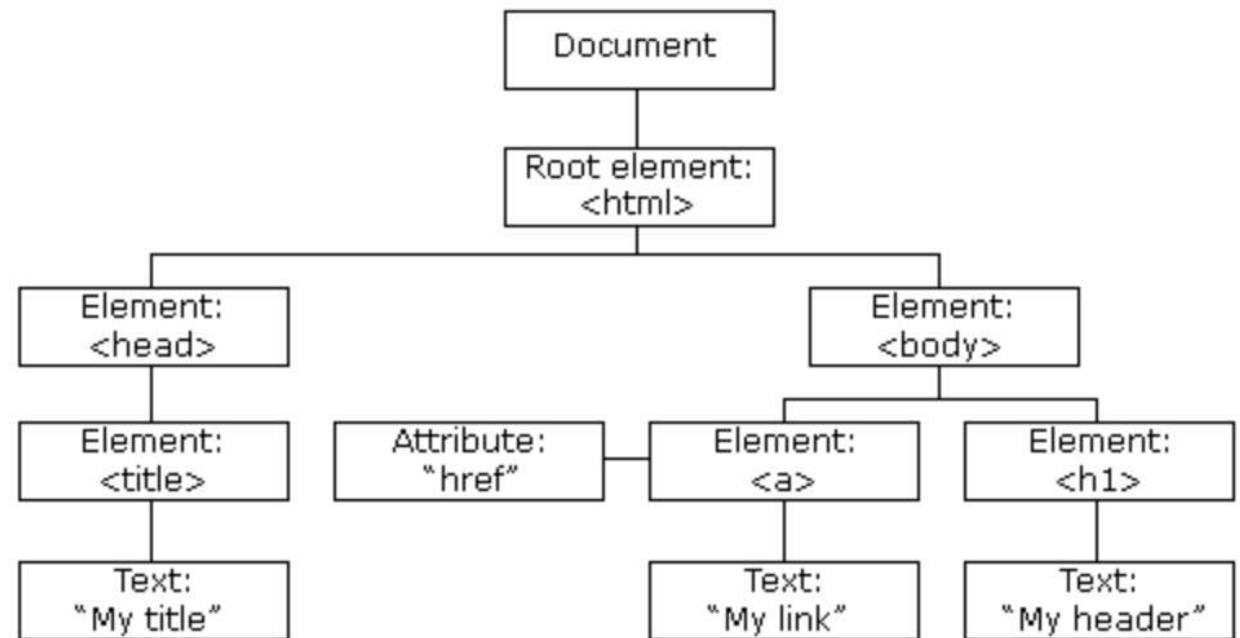
Zadanie: Dołącz puste skrypty JS do strony poznanymi sposobami

DOM (ang. Document Object Model)

W trakcie wczytywania strony przez przeglądarkę tworzony jest DOM – skonstruowany jako drzewo obiektów. Model ten opisuje jak zaprezentować tekstowe dokumenty HTML (pisane jako tekst w edytorze) w postaci modelu obiektowego w pamięci komputera.

(rys. ze strony https://www.w3schools.com/js/js_htmlDOM.asp)

The HTML DOM Tree of Objects

Dostęp do obiektów DOM

Obiekty mają swoje właściwości i metody. Metody to w uproszczeniu funkcje zdefiniowane dla obiektu i na nim wykonywane. Dostęp do nich: nazwa obiektu, kropka, nazwa metody, po której (jak dla każdej funkcji) następuje lista argumentów w nawiasach okrągłych, czyli **obiekt.metoda(argumenty)**;

```
document.write(„Ala ma kota”);
```

```
window.alert(„Pora na zadania”);
```

UWAGA. Obiekt *window* jest wyjątkiem i można pominąć go w zapisie. Zostanie wtedy: **alert**(„Pora na zadania”);

Pytanie: W jaki sposób wywołać metody obiektów DOM w JS

Zadanie 1: Do istniejącego skryptu dopisać podane metody

Zadanie 2: Sprawdzić działanie znaczników HTML wewnątrz metody `document.write()`. Można użyć przykładów z podręcznika str. 38

Składnia języka JavaScript

W językach składania to zbiór pewnych reguł, które są istotne dla danego języka. I tak jak w językach stosowanych w komunikacji należy przestrzegać pewnych zasad gramatyki, tak w językach programowania składnia odgrywa istotną rolę, a przestrzeganie ustalonych reguł jest niezbędne dla prawidłowego działania programu.

Aby prawidłowo używać języka należy znać jego składnię.

Składnie wielu języków programowania są podobne i inspirowane językiem C++.

Instrukcje

Średnik jest ogranicznikiem, może być jednak pominięty, gdy następny jest znak nowej linii. Bezpieczniej jest go stawiać zawsze.

Dla czytelności kodu dobrze jest pisać po jednej instrukcji w jednej linii.

Nadmiarowe spacje są pomijane, ale ich użycie może zwiększać czytelność kodu.

Nawiasy klamrowe służą do grupowania instrukcji w bloki, gdzie są wykonywane wtedy razem jedna po drugiej, np. w pętlach.

Słowa kluczowe

Każdy język zawiera własny zestaw słów kluczowych

To słowa o określonym znaczeniu oznaczającym jakąś instrukcję, rozkaz, deklarację itp.

Są zastrzeżone, co oznacza, że nie można tych słów używać do nazywania własnych elementów w programie.

Są pisane małymi literami. W nazwach metod stosowany jest zapis wielbłądzi.

Komentarze

Komentarze to fragment w kodzie pomijany przez translator (kompilator, interpreter)

Użycie komentarzy zwiększa rozumienie kodu przez czytającego co niesie istotne korzyści przy jego modyfikowaniu i rozwijaniu i jest w dobrym tonie.

Znak // to komentarz liniowy, który wyznacza jego początek. Końcem jest koniec linii.

Znaki /* oraz */ są odpowiednio początkiem i końcem komentarza blokowego. Może być on wielolinijkowy.

Pytania i zadania

Pytanie 1: Podaj znaki i zakres stosowania komentarzy

Pytanie 2: Jakie jest znaczenie średnika w języku JS.

Pytanie 3: Do czego służą nawiasy klamrowe.

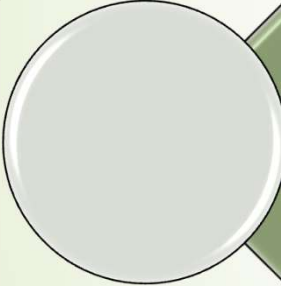
Pytanie 4: W jaki sposób zapisywane są słowa kluczowe.

Zadanie 1: Dopisz do swojego skryptu komentarz liniowy zawierający aktualną datę i komentarz blokowy zawierający Twoje imię i nazwisko.

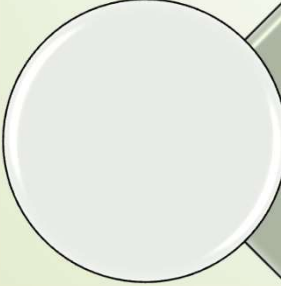
Zmienne

Służą do przechowywania wszelkich danych

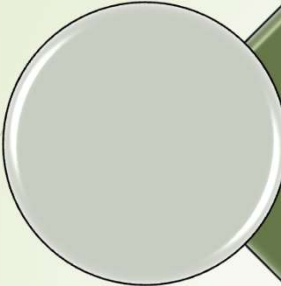
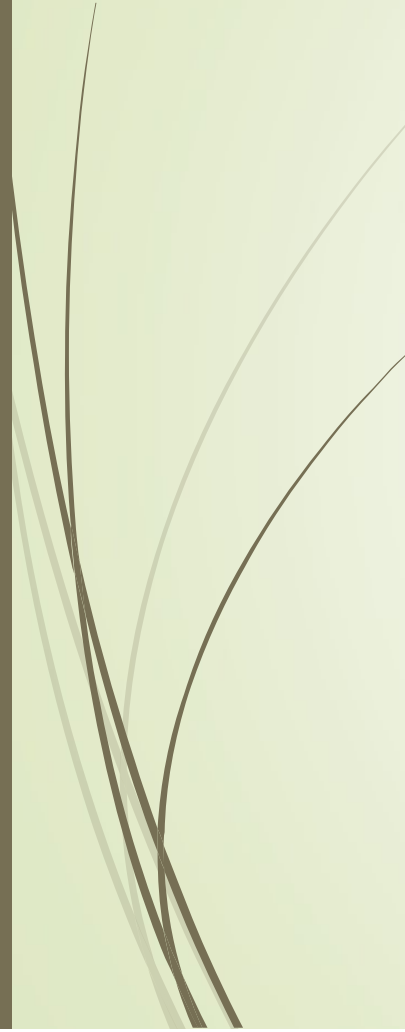

Przed użyciem zmiennej należy ją zadeklarować. W czasie deklaracji nie podajemy typu zmiennej, a ten może ulec zmianie w trakcie działania skryptu.

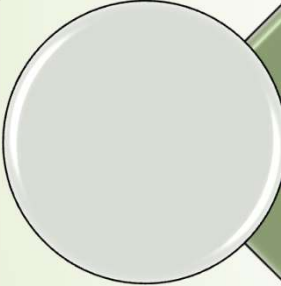

Nazwa zmiennej nie może być słowem kluczowym, składa się z liter, cyfr, podkreślenia, nie może zaczynać się od cyfry. Wielkość liter ma znaczenie.

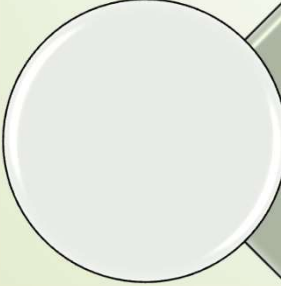
Deklaracja zmiennych

var - służy do deklarowania zmiennych o globalnym lub lokalnym zakresie widoczności, które mogą być modyfikowane w dowolnym momencie.

let - służy do deklarowania zmiennych o lokalnym zakresie widoczności, które mogą być modyfikowane.

const - służy do deklarowania stałych o lokalnym zakresie widoczności, których wartość nie może być zmieniona po zainicjowaniu.

Korzystanie ze zmiennych

Aby móc korzystać ze zmiennych należy ją zainicjować. Można to zrobić za pomocą standardowe przypisania czyli znaku =. Można to zrobić zarówno na etapie deklaracji (sposób II), jak i później (sposób I):

I. let y;

y = „Ala ma kota”;

II. let x = 2;

Pytanie: Dla zmiennych x, y zainicjowanych wyżej podaj co wyświetli się na stronie po wykonaniu następujących instrukcji skryptu

```
document.write(x) ;  
document.write(y) ;  
document.write(y + " a nawet " + x + " koty.") ;
```


Pytania i zadania

Pytanie 1: Podaj czynność niezbędną do wykonania przed użyciem zmiennej w JS

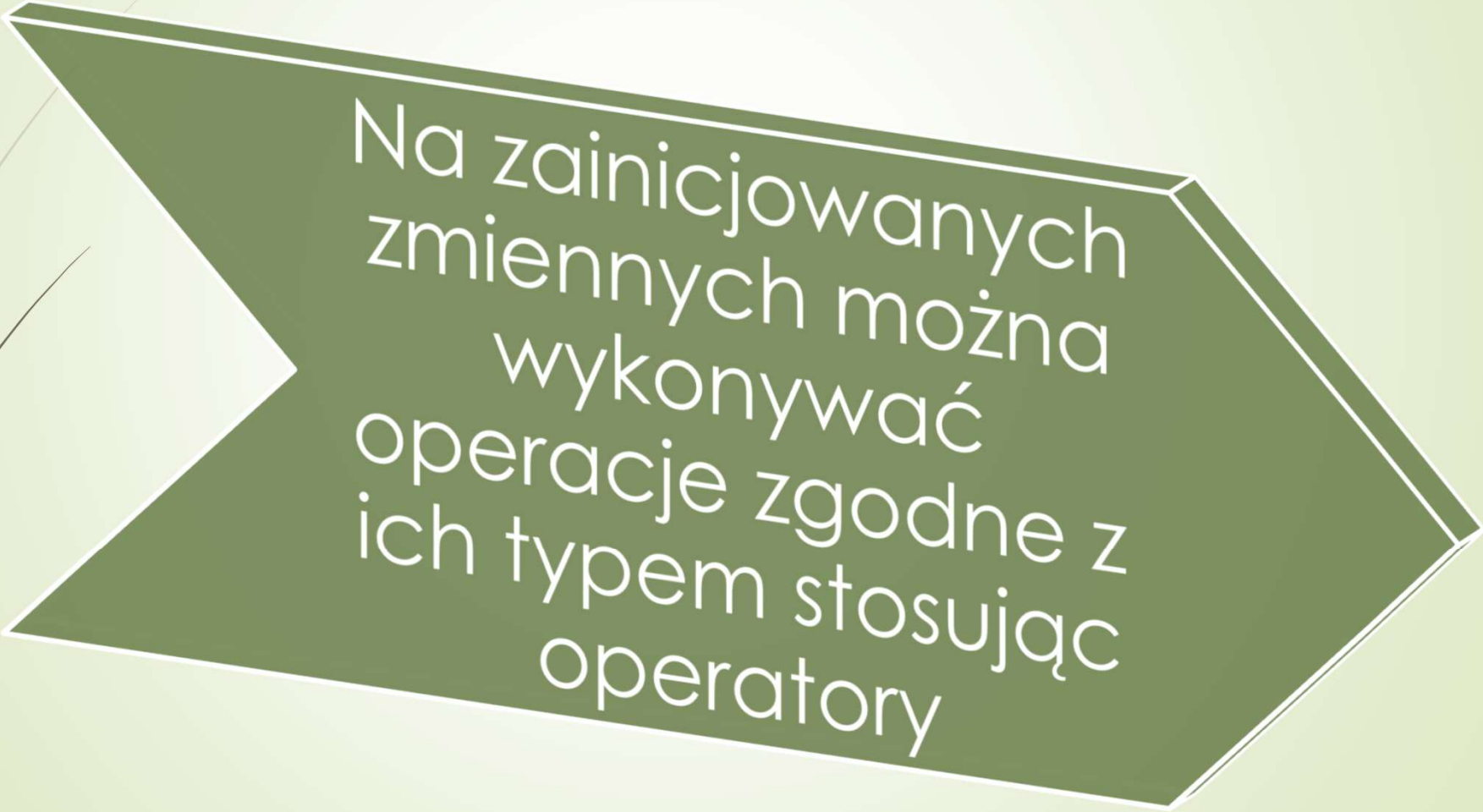
Pytanie 2: W jaki sposób podajemy typ zmiennej w JS

Pytanie 3: Wymień zasady dotyczące nazywania zmiennych w JS

Pytanie 4: Jakie słowa kluczowe służą do deklaracji zmiennych w JS. Podaj ich znaczenie.

Operacje na zmiennych

Na zainicjowanych
zmiennych można
wykonywać
operacje zgodne z
ich typem stosując
operatory

Operatory arytmetyczne – stosowane do zmiennych liczbowych

Operator	Operacja
+	dodawanie
-	odejmowanie
*	mnożenie
/	dzielenie
**	potęgowanie
%	modulo (reszta z dzielenia)
++	inkrementacja (wzrost o 1)
--	dekrementacja (ubytek o 1)

Pytania i zadania

Pytanie 1: Wymień poznane operatory arytmetyczne.

Pytanie 2: Co się pojawi na ekranie w wyniku działania skryptu

```
1  let a = 8;  
2  let b = 2;  
3  let c = 4;  
4  document.write(a+b + "<br>");  
5  document.write(c/b + "<br>");  
6  document.write(a-b-c + "<br>");  
7  document.write(b%c + "<br>");  
8  document.write(c**b + "<br>");  
9  document.write(a++ + "<br>");  
0  document.write(c-- + "<br>");
```

Obiekt window

- Reprezentuje otwarte okno w przeglądarce
- Jest nadrzędny wobec innych obiektów hierarchii DOM
- Tworzony automatycznie podczas otwierania okna
- Jako jedyny nie wymaga podania nazwy obiektu
- Posiada sporo ważnych właściwości i metod
- https://www.w3schools.com/jsref/obj_window.asp

Okna dialogowe

Metody obiektu
window

alert(„Czas na
praktykę”);

Komunikat z bieżącej strony
Czas na praktykę

OK

confirm(„Czy
to koniec?”);

Komunikat z bieżącej strony
Czy to koniec?

OK

Anuluj

prompt(„Podaj
liczbę x:”);

Komunikat z bieżącej strony
Podaj liczbę x:

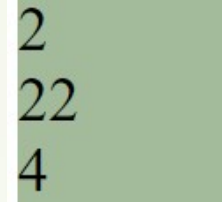
OK

Anuluj

Metoda window.prompt

```
<script>
  let x= prompt("Podaj liczbę x:");
  document.write(x + "<br>");
  document.write(x+x + "<br>");
  document.write(x*x + "<br>");
</script>
```

Zakładając, że użytkownik wprowadzi 2 w okienku tekstowym skryptu z lewej strony, zobaczy na ekranie:


```
2
22
4
```

Jest to spowodowane, faktem że okienko jest tekstowe zatem wprowadzamy znak 2, a nie liczbę 2.

Znak + oznacza konkatencję (łącznie) napisów stąd wynik 22.

Użycie operatora * dokonało konwersji zmiennej x na typ liczbowy i stąd dobry wynik 4. Ma ona czasowy charakter.

Metoda Number()

Przykładowy sposób wprowadzania liczby:

```
let x= Number(prompt("Podaj liczbę x:"));  
document.write(x + "<br>");  
document.write(x+x + "<br>");
```

Metoda globalna

Konwertuje różne wartości na liczby

Zwraca liczbę lub NaN

Rzutowanie typów

Do zamiany typów można użyć tak zwanego rzutowania. W przypadku rzutowania na typ liczbowy mamy dwie metody globalne:

- `parseInt(argument)` – zamienia stringa na liczbę całkowitą
- `parseFloat(argument)` – zamienia stringa na liczbę zmiennoprzecinkową

```
let x= parseInt(prompt("Podaj liczbę x:"));  
let y= parseFloat(prompt("Podaj liczbę y:"));
```

Pytania

Pytanie 1: Wymień rodzaje okien dialogowych w JS

Pytanie 2: Podaj metody do tworzenia okien dialogowych w JS. Jakiego obiektu są to metody?

Pytanie 3: Omów postać, i zwracaną wartość okna dialogowego, którym można wprowadzić informację do aplikacji.

Pytanie 4: Jakiego rodzaju metody służą do zamiany typów zmiennych

Pytanie 5: Wymień metody służące do zmiany typów na liczbowe.

Pytanie 6: Dla każdej metody do zmiany typów na liczbowe podaj możliwe typy argumentów i typ zwracanej wartości.

Zadania

W poniższych zadaniach napisz skrypty będące realizacją zagadnienia w zadaniu. Dla uproszczenia przyjmujemy, że użytkownik wprowadza poprawne dane. Działanie skryptów przetestuj na stronie internetowej, pisząc przy każdym skrypcie którego zadania on dotyczy.

Zadanie 1: Dla podanej przez użytkownika podstawy trójkąta i wysokości na nią opadającej, wylicz pole trójkąta.

Zadanie 2: Napisz skrypt, który przeliczy podaną wielkość w bajtach na bity.

Zadanie 3: Napisz skrypt, który wczytując od użytkownika aktualny kurs euro i podaną kwotę w euro przeliczy jej wartość na naszą walutę.